

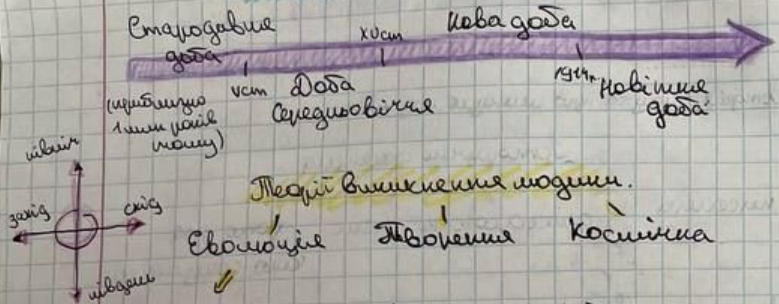
Художня культура України

Вчитель Олена Анатоліївна
Гальська

Записати тему в зошит

Термозоонація історія

Теорія виникнення людини.

Еволюція Творення Космоса

- поява людини пов'язана з регіонами центральної-східної Африки, звідки вони розселились на Близький Схід і далі у центральну Європу.
- ! На тер. сучасної України люди з'явилися близько 1 мільйон років тому.

Ставроградська історія (1 мільйон років тому - 5 м)

Кам'яний вік	Палеоліт	камінний	1 мільйон - 150 тис років тому
	Мезоліт (середній кам'яний вік)	середній	150 - 40 тис років тому
		нижній	40 тис років тому
Ліско-кам'яний вік (Енеоліт)	Мезоліт		XI - VII тис до н.е
	Неоліт		VII - IV тис до н.е.
Бронзовий вік			III - I тис до н.е
Залізний вік			I тис до н.е. - 1914 н.е

ПАЛЕОЛІТ

- (древній кам'яний вік)
- Пітекантроп (людина чорного диму) - Антропітин
- дуже худі (об'ємні каміни)
- переїздили по території (Бічирський вузол)
- займалися мисливством, мали підручні вогнища, жили в печерах (найкращий захист стіни)
- Неандерталець (людина вогнища)
- жили під час мезозойського періоду
- криві кістки чи форми черепа вогнища
- зберегли праці: кам'яні дрібні інструменти
- великі вогнищеві вогнища
- поховання, ознаки релігії

сталева біла і карбонізація 1 мільйон років тому - підтвердження праці.

своєрідна Київ-Кобак (праці)

Чоловік з архівів (людина мозку)

- Крематоріум
- зберегли праці з мисливством, з'явилися дроти
- поховали об'єкти (30-40 осіб)
- похоронення в певній формі релігії
- розширення території мисливства

своєрідні с. Міден (Кернітська дія) с. Механіка (Черкаська дія) Кернітська дія (Керніт)

Первісний форми релігії: 0 Тотемізм - культивували об'єкти і вважали з них надприродний потік людини з іншими потімками.

0 Анімізм - віра в існуючі духи, душі, демоні

0 Фетишизм - поклоніння матеріальним предметам

0 МАНІ - вивчаючи надприродні сили і сили на звичай природи, вважали що людина.

0 Мисливці - віра у те, що людина може бути зручними поведінкою і не тільки життя і об'єктом духів.

10-7 тис років до н.е.
7-4 тис років до н.е.

Мезоліт

- (середній кам'яний вік)
- землеробство і скотарство
- первісною які форм господарства + (мисливство)
- земна кам'янина
- вигадано: лук, списи, моток, тавел, зварювання глини новий рід
- приручено собак, свиню
- нові заселення тер. Укр. (лимань)

Неоліт

- (новий кам'яний вік)
- перехід до відтворення господарства (неолітична революція)
- землеробство і скотарство, ремесла
- мисливство
- керамічний посуд (перший штучний продукт)
- пшеницю
- овочівництво (пшениця, вівся, коза)
- вироби, ткацтво (лінійні)

Енеоліт

- (міждо-кам'яний вік)
- освоєні метал, мідь
- перший суспільний поділ праці
- колесо, покращений плуг
- судівська обшук

Трипільці 4-3 тис до н.е

- землеробські поселення, осілий спосіб життя
- розвинуте преділля, ткацтво, кам'яне ремієство, риболовство
- мідно-кам'яні знаряддя праці (шпатель, ками)
- Тромпета (15-20 тис)

археологія
В Хвоцька Віт
- лісничий
Трипільці

Описи життєвих умов
Сирієцько-мисливський
неолітичний

- злишки, накопичення багатств розкоші
- форми у Велику Богиню-Матір (тер. Трипільці)
- найкраще зображення

- Злишки
- мис воєвничих
- скотарських поселень
- злишки врожайності
- пошукання кімнатних тварин

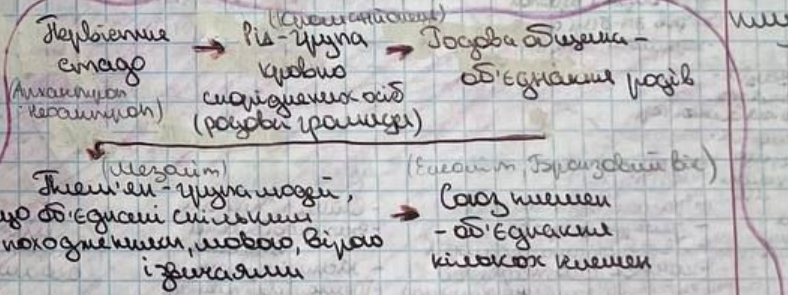
Бронзовий вік

- перший штучно створений метал (сплав міді і свинцю - бронза)
- величезні перших союзів племен (перших політичних об'єднань)
- війни
- Другий суспільний поділ праці (відокремлення ремесла)
- третій суспільний поділ праці - торгівля
- перша бронзова і залізна

Залізний вік

- бронзові знаряддя праці поступово замінювалися залізними

Еволюція суспільного розвитку

Держави найвищої форми організації мислє.

Важливі

- Кістковий браслет залізницької сталі
- Палеоліт - Мезоліт - Неоліт - Енеоліт - Бронзовий вік - Залізний вік
- Трипільці 4-3 тис до н.е.

мисливство
риболовство
мислє

Живопис
Україна

П. Шевченко (картини, Катерики, Автопортрет)

Осфорт (малюнок на листі паперу)
З "Живописної України" на істор. теми

«Дари в Черкиї»
(1649, Збарівський договір)

Т. Шевченко. «Дари в Чигирині». Один з осфортів серії «Живописна Україна»

«Старости»

«Судня рада»

«У Києві»

«Видубицький монастир»

картина Василя Шчербатюка
«Садиба Г.С. Жуковського в
Сахмівці» - 1837р
запам'ятав пейзаж

В. Шчербатюк «Садиба Г.С. Жуковського в Качанівці» - 1837 р.

«Козак» («Сондас і смерть») - рекрутинг 1879р. не виважено (сондаси на 25р)

Лині рені
«Козак кишить кисть
пур. сунтани»

Василь Трощинський
«Дівчина з Поділля»
Зачини Кармеліс
1893-1895р
історична
Поділля

І. Рєпін «Запорозькі пишуть листа турецькому султанові». 1880-1891 рр.

Серій Васильківський
«Козак в степу»

О. Мурашко «Дівчина в черв.
капелюсі»
1902-1903 рр
імпресіонізм

С. Васильківський «Козак в степу» - 1890 р.

І. Труш «Портрет Лєси Українки» (1900 р.)

О. Мурашко «Дівчина в червоному капелюсі» (1902-1903 рр.) -

«Портрет Лєси Українки» 1900 І. Труш
(імпресіонізм)

Культура — це сукупність як матеріальних, так і нематеріальних («духовних») цінностей, властивих суспільству в цілому або окремій соціальній групі.

Записати у зошит визначення

Розподіл культури

Матеріальна культура

Духовна культура

знаряддя
праці

житло

предмети
повсякденного
побуту

техніка

будівельні
споруди

засоби
зв'язку

пам'ятники

монументи

Свідомість
пізнання, мораль

Виховання,
освіта, наука

Мистецтво,
релігія, міфологія

На становлення й еволюцію української культури, формування її самобутніх якостей впливає низка чинників:

- ❑ **СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ЧИННИКИ(ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ЙОГО МЕНТАЛЬНІСТЬ, МОВА, ДЕРЖАВНІСТЬ);**
- ❑ **ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ(КЛІМАТ, ТЕРИТОРІЯ, ЛАНДШАФТ)**
- ❑ **ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ КУЛЬТУРАМИ.**

Періодизація розвитку української культури

1

стародавня культура України (від кам'яного віку, 15 тис. рр. до н.е., до прийняття християнства, X ст. н.е.)

2

існування княжої держави — Київська Руса та Галицько-Волинське князівство (X – XIII ст.).

3

литовсько-польська доба. Український ренесанс (XIV – XVI ст.).

4

культура українського бароко (XVII – XVIII ст.).

5

епоха просвітництва й романтизму в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)

6

національно-культурне відродження (друга половина XIX – початок XX ст.). Зародження модернізму

7

українська культура в період соцреалізму (30 -40 – 80-ті рр XX ст.).

8

культуро творчі процеси в умовах незалежності. Постмодернізм у мистецтві. (90-ті рр. XX ст. – перше десятиліття XXI ст.)

Мистецтво — діяльність людини, в художніх образах відображає світ і спрямована на створення естетичних цінностей.

Записати у зошит визначення

Види мистецтва:

Живо́
пис

Гра́фі
ка

Теа́
тр

Му́зи
ка

Художня фотографія

Естрадно-циркове мистецтво

Скульпту́
ра

Кіномистецтво

Декоративно-ужиткове мистецтво

Літерату́
ра

Хореографія

Телеба́че
ння

Записати у зошит види мистецтва

Тема “ Первісна доба ”

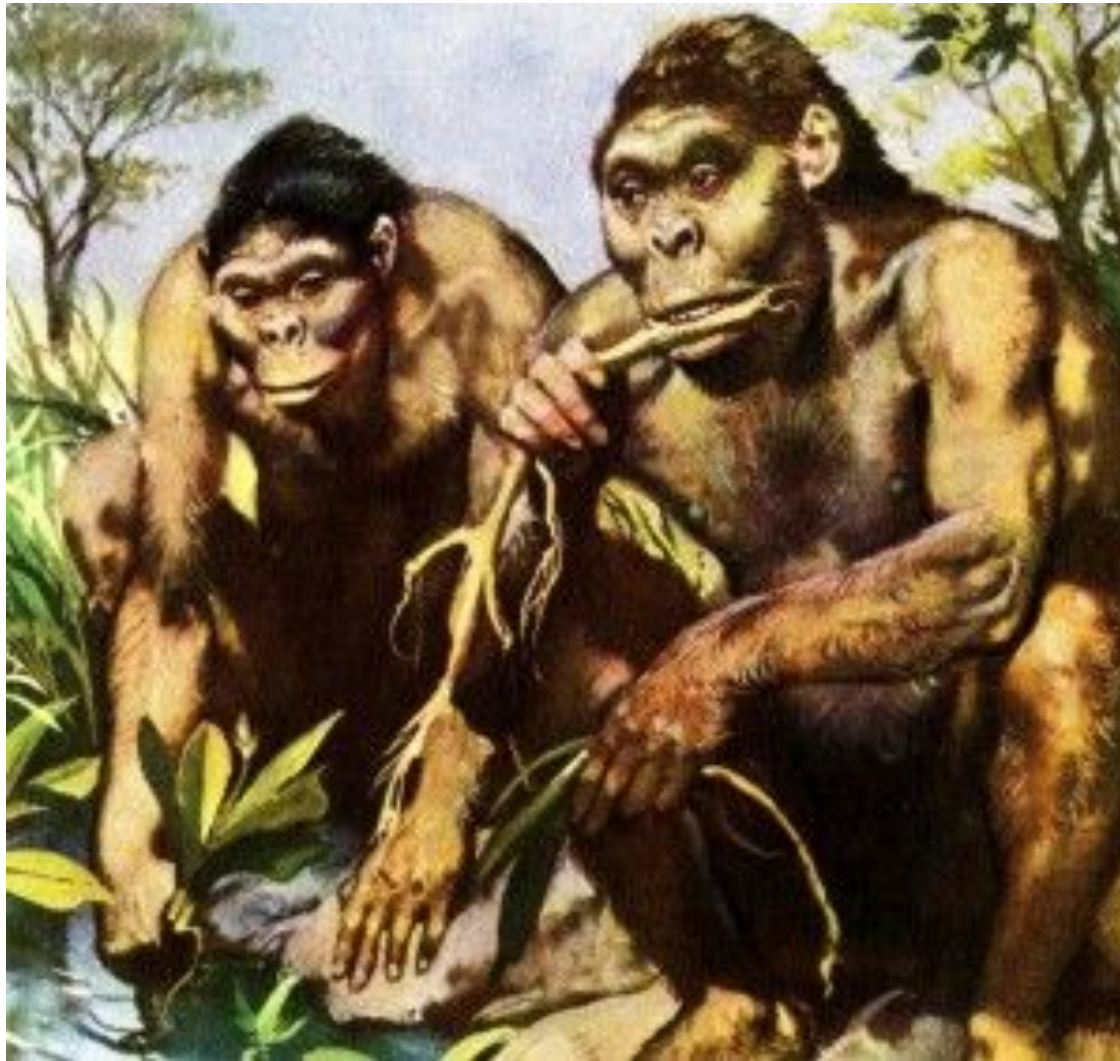

Записати у зошит тему

Періодизація стародавньої історії України

<u>Кам'яний вік</u>	Палеоліт (давній кам'яний вік)	ранній	<i>1 млн. – 150 тис. рр. тому</i>
		середній	<i>150 – 40 тис. рр. тому</i>
		пізній	<i>40 – 10 тис. рр. тому</i>
	Мезоліт (середній кам'яний вік)		<i>10 – 7 тис. рр. до н.е.</i>
Неоліт (новий кам'яний вік)		<i>7 – 5 тис. рр. до н.е.</i>	
<u>Мідно-кам'яний вік</u> (енеоліт)		<i>4 – 3 тис. рр. до н.е.</i>	
<u>Бронзовий вік</u>		<i>2 – 1 тис. рр. до н.е.</i>	
<u>Залізний вік</u>		<i>з 1 тис. до н.е.</i>	

Кам'яний вік Ранній палеоліт

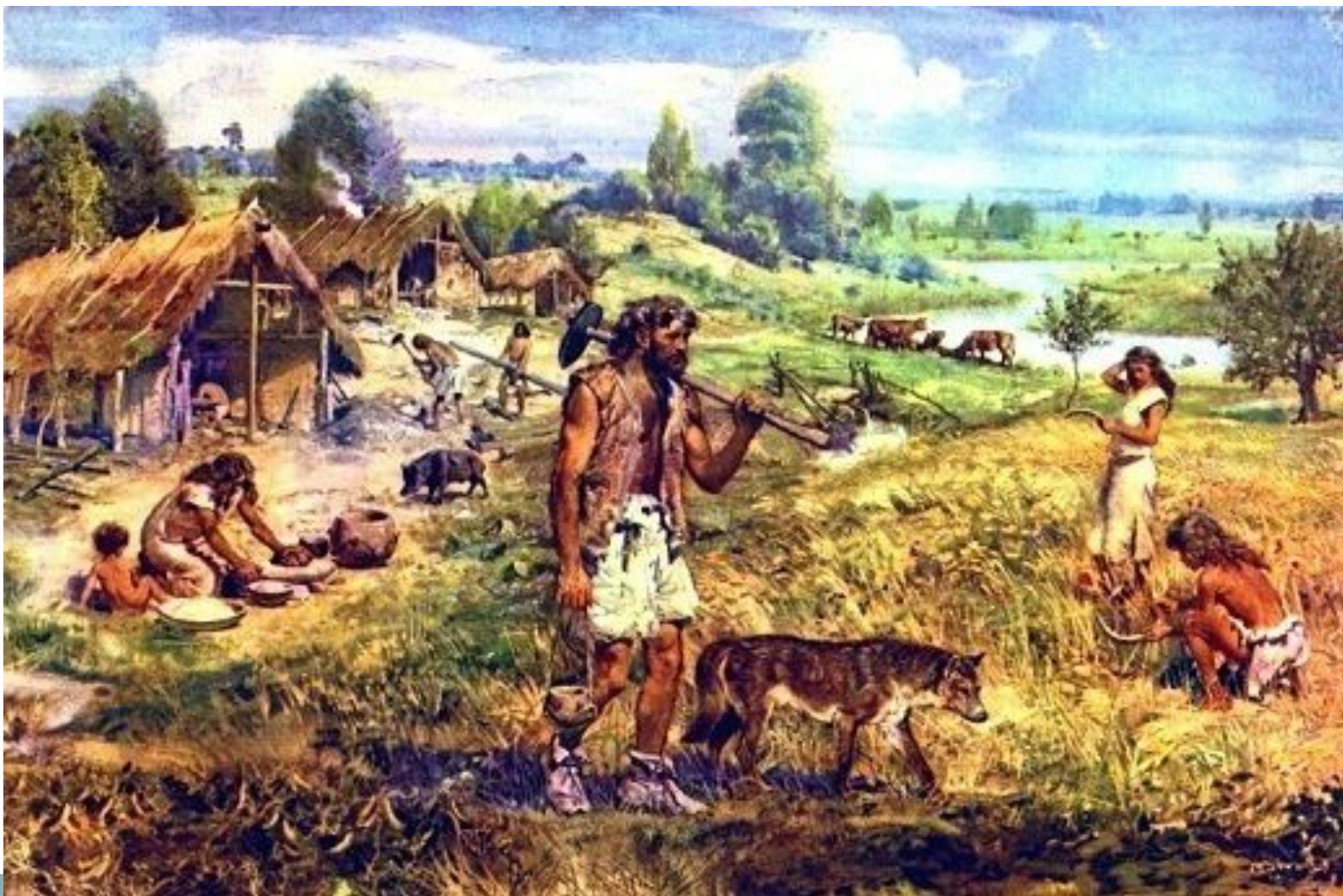
Кам'яний вік Середній палеоліт

Кам'яний вік Мезоліт

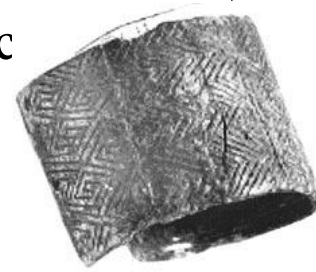

Кам'яний вік Неоліт

1. КАМ'ЯНИЙ ВІК

- основні знаряддя праці виготовлялися переважно з каменю, кістки та дерева.
- Заняття: збиральництво та полювання
- Досягнення: навчилася добувати вогонь, будувати житло
- Об'єднання людей в родові общини, племена
- Виникнення первісної релігії (тотемізм, анімізм, фетишизм, магія).
- Перехід від привласнюючих форм господарювання (збиральництва, полювання, рибальства) до відтворюючих (землеробства, скотарства)
- Приручення більшості свійських тварин
- Виникнення виробництва: кераміки, прядіння, ткацтва
- Стоянки первісної людини, знайдені археологами-с. Королеве у Закарпатській області; с. Молодово Чернівецької області, Киїк-Коба у Криму; Селище Мізин (Черкаська область), Межиріч (Черкаська область), Кирилівська- Київ, Кам'яна могила (Мелітополь)
- Браслет із меандровим орнаментом. Мізинська с

- **анімізм** - віра в душу, якою володіє кожен живий і неживий предмет;
- **тотемізм** - віра у походження людини від єдиного пращура - тварини або птаха;
- **магія**- чаклування перед полюванням;
- **фетишизм** - віра у надприродні властивості неживих речей.

2. Мідно-кам'яний вік: Енеоліт

Трипільська культура

**Протоміста
(попередники
великих міст)
трипільців**

Реконструкція трипільського поселення Коломійщина I.

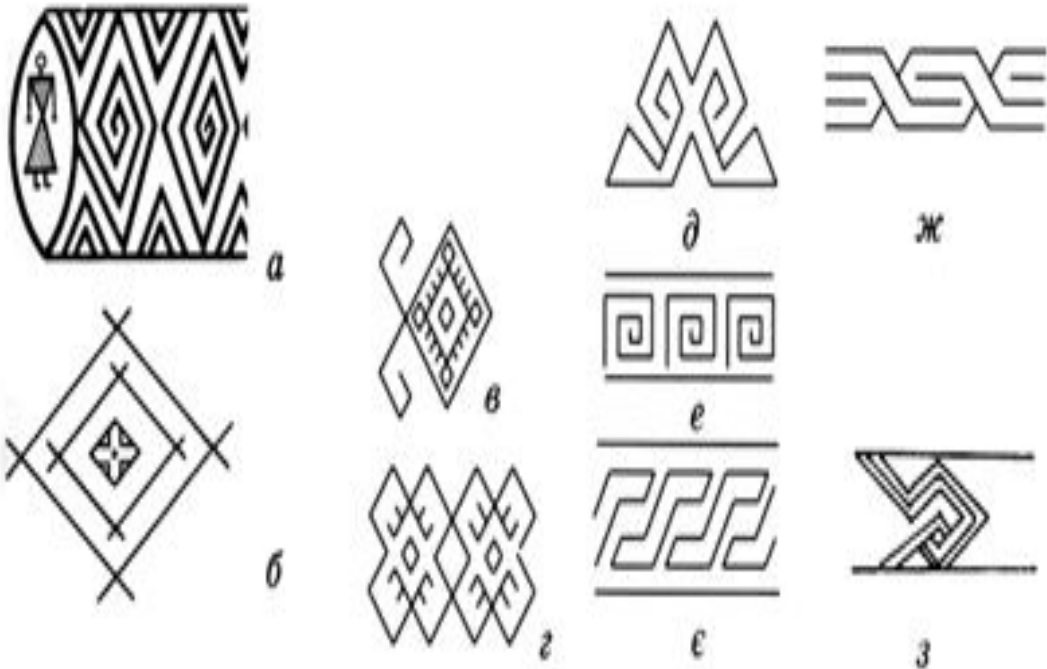
2. Мідно-кам'яний вік: Енеоліт

Мідні знаряддя вживалися поряд з кам'яними, які переважали.

Територія	Господарство	Поселення	Ремесла	Релігія
<p>с. Трипілля Київської області</p> <p>археолог В.Хвойка віднайшов перше поселення</p>	<p>орне землеробство (пшениця, ячмінь, просо, горох) і скотарство (свині, велика й дрібна рогата худоба).</p> <p>ПЕРЕЛОГОВЕ РІЛЬНИЦТВО (використання ділянки землі доки не вичерпувалася родючість).</p>	<p>Жили поселеннями, в яких проживало до 10-20 тис. осіб (так звані протоміста, будинки в яких були розташовані по колу). Житла були дерев'яними, з глиняною піччю та жертovníком, могли бути двоповерховими.</p>	<p>Гончарство (посуд виготовлявся у спеціальних гончарних печах, а потім фарбувався білою, червоною і чорною фарбою характерними візерунками.),</p> <p>виробництво знарядь з каменю, кості та кременю</p> <p>прядіння й ткацтво</p> <p>зародження металургії</p>	<p>Поклонялися: богині родючості, Сонцю, Місяцю, воді, богині-матері</p>

Записати у зошит таблицю

Орнаментация Трипільської культури

3. БРОНЗОВИЙ ВІК

БРОНЗА = **МІДЬ + ОЛОВО**
МІДЬ + СВИНЕЦЬ
МІДЬ + МИШ'ЯК

Винахід бронзи спричинив удосконалення зброї

Господарство	Суспільство	Родина
<p>перший суспільний поділ праці — в лісостепу розвивається землеробство, в степу – скотарство.</p> <p>Другий суспільний поділ праці - відокремлення ремесла, яке раніше було підсобним заняттям землероба, від сільського господарства.</p>	<p>родова община замінюється сусідською</p> <p>суспільна організація — плем'я на чолі зі старійшинами родів.</p> <p>поява майнової нерівності</p>	<p>Виокремлення патріархальної сім'ї (чоловік, дружина, діти)</p>

Записати у зошит таблицю

4. ЗАЛІЗНИЙ ВІК

Господарство	Суспільство
<p>Поява залізних знарядь праці та зброї спричинила бурхливий розвиток господарства та військової справи</p> <p>з'явилося виробництво товарів для обміну й продажу</p>	<p>з'являється приватна власність</p> <p>посилюється майнова нерівність</p>

Записати у зошит таблицю

Племена раннього залізного віку на території України

Кіммерійці – перший народ на території України.

Кіммерійці - проіранські племена (тобто прийшли з іранського нагір'я).

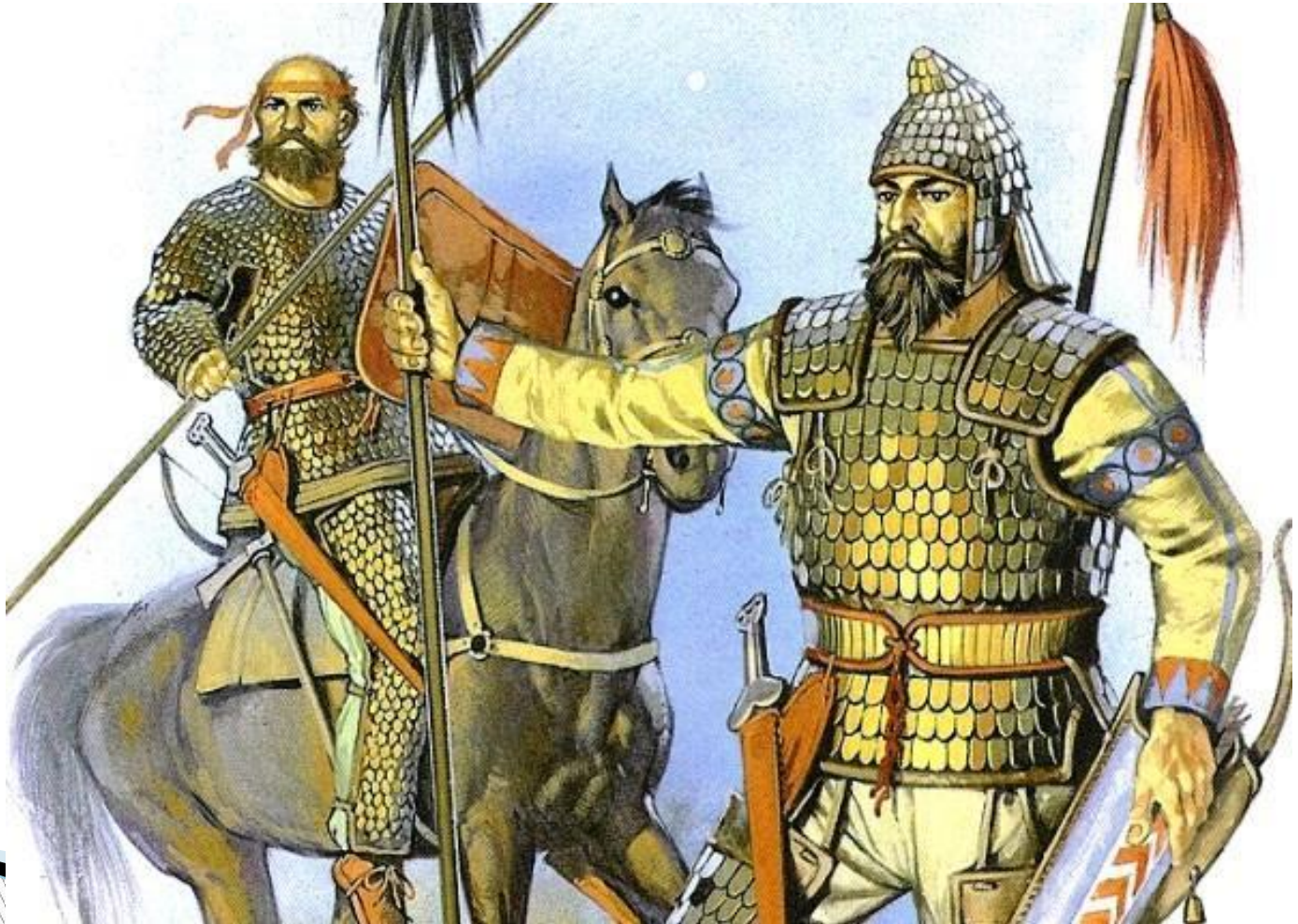

Записати у зошит виділений текст

- ✓ **Територія розселення:** Північне Причорномор'я, Крим, Кавказ.
- ✓ Кіммерійці — перший народ на території України, назва якого нам відома: **вони згадуються в «Одіссейі» Гомера**, в асирійських джерелах.
- ✓ **Основні заняття:** кочове скотарство, провідна роль конярства; розвинуті ремесла (гончарство, лиття з бронзи, обробка заліза, зброярство)
- ✓ **Проживання:** кочовики, не будували житла, пересувалися на конях або в кибитках.
- ✓ **Військова справа.** Основа війська — кіннота, озброєна залізними мечами, луками та стрілами, бойовими молотами і булавами. Здійснювали завойовницькі походи в Малу Азію проти Урарту, Ассирії, Лідії.
- ✓ **Релігія та мистецтво.** Залишили по собі поховання в курганах. Ставили кам'яні стели, на яких зображено озброєні фігури без голів.

Записати у зошит виділений текст

Скіфи VII-III ст. до н.е.

Проіранські кочові племена, що витіснили кіммерійців і оселилися між Доном і Дунаєм.

- ✓ **Територія розселення:** від Азовського моря до Дунаю, від Чорного моря до Чернігівщини.
- ✓ **Проживання:** розрізняють кочовиків, землеробів, скотарів.
- ✓ **Суспільний устрій.** Наприкінці VI ст. до н. е. утворилася скіфська рабовласницька держава — Велика Скіфія. Вона являла собою союз племен на чолі з царем, влада якого передавалася у спадок. Цареві належала військова, судова, політична влада, він був верховним жерцем.
- ✓ Основою суспільства у скіфів була сім'я; родовід вівся по чоловічій лінії.

- ✓ **Найвищого піднесення Велика Скіфія досягла в IV ст. до н. е. за часів царя Атея.** Він підкорив своїй владі всі скіфські землі від Дунаю до Дону. Тоді скіфи вели жваву торгівлю з грецькими колоніями – Ольвією, Херсонесом, Тірою, Пантікапеєм, а також з Македонією, Істрією, римськими провінціями. Держава стала централізованою, було **започатковано карбування скіфської монети.**

✓

Скіфи вели активний обмін та торгівлю з сусідніми народами – продавали їм продукти скотарства, молоко та м'ясо, натомість отримуючи хліб, вино, олію та інші добути землеробами товари.

Військова справа. У військо вступали як чоловіки, так і жінки. Озброєння складалося з коротких і довгих мечів, списів, дротиків тощо; скіфи винайшли складний далекобійний лук. Основу війська становила важкоозброєна кіннота.

Акінак – короткий скіфський меч

- ✓ **Релігія та мистецтво.** Скіфи були язичниками; особливо поклонялися Арею, богові війни. Вірили в потойбічне життя, тому могили облаштовували як підземні житла: клали їжу, прикраси (пектораль), зброю, коней, а часом і жінку. Для знатних скіфів над могилою насипали курган, найвищими були кургани царів.

У мистецтві скіфів був поширений звіриний стиль — зображення стилізованих оленів, пантер, коней, птахів і риб, фантастичних грифонів.

Скіфи

В античних містах-державках Північного Причорномор'я існували ювелірні майстерні, що виконували замовлення багатих скіфів.

Пектораль из кургана
Толстая Могила

Золотий гребінь
з кургану Солоха

Статуї були водночас і надгробками, і культовими символами – їх встановлювали на вершині кургану або у центрі святилища.

Сармати (III ст. до н. е. — III ст. н. е.) — іраномовні племена, споріднені зі скіфами, з'явилися з уральсько-поволзьких степів.

Сармати походили від шлюбів скіфів з амазонками - безстрашними жінками-войовницями

- ✓ **Територія розселення:** Північне Причорномор'я.
- ✓ **Суспільний устрій.** Жили племенами, кожне з яких мало свою назву (роксолани, алани, аорси тощо). У суспільному устрої сарматів зберігалися значні пережитки **матріархату**: жінка займала досить поважне становище і навіть могла володіти зброєю.
- ✓ **Основні заняття.** Кочове скотарство, полювання. Займалися ремеслами (ткацтво, гончарство, ковальство тощо).
- ✓ **Військова справа.** Військо складалося з важкоозброєної піхоти та кінноти.
- ✓ **Релігія та мистецтво.** Обожнювали сили природи, мали культ богині-матері Астарти, покровительки коней. Вірили в очисну силу вогню.

У IV ст. сармати були частково витіснені готами та гунами, частково асимільовані під час Великого переселення народів.